

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113217659
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113217659.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členiek senátu JUDr. Márie Klepancovej a JUDr. Evy Behranovej, vo veci starostlivosti o maloletú C. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpenú kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - otca: V. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/X, I. G. O. a matky: Bc. N. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, I. G. O., zastúpenej: JUDr. Barbora Šruteková, advokátka so sídlom Hlavná 44, Trnava, o návrhu otca o zvýšenie výživného, na odvolanie matky maloletej proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 19P/42/2013-78 zo dňa 04. novembra 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa m e n í tak, že návrh z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej C. sumou vo výške 70,- eur mesačne s účinnosťou od 01.08.2013. Dĺžné výživné za obdobie od 01.08.2013 do 04.11.2013 vo výške 60,- eur súd povolil matke splácať v mesačných splátkach po 10,- eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zmenil tým rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 27C/20/2011-422 zo dňa 18.10.2012 v časti výživného na maloletú C.. Rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že rozsudkom súdu prvého stupňa č. k. 27C/20/2011-422 zo dňa 18.10.2012 bolo manželstvo rodičov maloletej C. rozvedené, o úprave práv a povinností k maloletým deťom bola schválená uzavretá rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá C. zverená otcovi a matka sa zaviazala platiť na jej výživu sumou 50,- eur mesačne. Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa dospel k záveru, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti v októbri 2012 došlo k zmene pomerov u otca, keď v tom čase bol zamestnaný v spoločnosti Y. A., s.r.o. I., okrem toho bol živnostníkom. V čase rozhodovania súdu prvého stupňa bol nezamestnaný, jediným jeho príjmom bola od júna 2013 dávka v nezamestnanosti, ktorú od júla 2013 poberal vo výške 688,20 eura mesačne. Otec už nepodnikal, živnosť zrušil k 30.11.2012. K čiastočnej zmene pomerov došlo i u matky, keď v čase rozvodu manželstva nemala žiadny pravidelný príjem, mala občasný príjem z vystupovania s hudobnou kapelou v priemernej výške 60,- eur mesačne, v čase rozhodovania súdu prvého stupňa poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 225,50 eura mesačne. U maloletej C. nedošlo k podstatnej zmene pomerov. Súd prvého stupňa otcom tvrdenú zmenu pomerov u maloletej C. (je v maturitnom ročníku a poukazoval na výdavky v súvislosti so stužkovou slávnosťou) nepovažoval za podstatnú zmenu pomerov vzhľadom na to, že tieto výdavky sú jednorazovými výdavkami, na ktorých sa napokon podľa vyjadrenia otca podieľala i matka zabezpečením oblečenia pre maloletú. Súd prvého stupňa mal za to, že matka mala možnosť sa zamestnať, keď sama uviedla, že v mesiaci august 2013 jej bola ponúknutá práca v spoločnosti A., kde mohla dosahovať príjem minimálne 350,- eur mesačne, túto prácu neprijala. Súd prvého stupňa

zohľadnil i skutočnosť, že obaja rodičia majú ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému Z., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je v striedavej starostlivosti oboch rodičov. Vyživovaciu povinnosť zvýšil s účinnosťou od 01.08.2013 z dôvodu, že práca ktorú matka neprijala, jej bola ponúknutá v mesiaci august 2013, odkedy podľa súdu prvého stupňa došlo k takej zmene pomerov u matky, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Tým že výživné bolo zvýšené späť od 01.08.2013, matke vzniklo dlžné výživné za obdobie od 01.08.2013 do 04.11.2013 vo výške 60,- eur (tri mesiace - august, september, október x 20,- eur, t.j. suma o ktorú sa zvýšilo výživné). Vzhľadom na výšku určeného bežného výživného súd prvého stupňa zohľadnil skutočný príjem matky a povolil jej dlžné výživné splácať v mesačných splátkach. Právne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 2, 3, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 160 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a) OSP.

Rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu napadla odvolaním v zákonom stanovenej lehote matka maloletej. Žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh otca na zvýšenie výživného zamietne. Napadnutý rozsudok považuje za nesprávny, od ostatného rozhodnutia uplynul iba jeden rok, k žiadnej závažnejšej zmene pomerov neprišlo. Matka je aj naďalej nezamestnaná, pracovnú ponuku neprijala z dôvodu, že sa jednalo o neprijateľnú prácu pre matku, ktorá sa osobne v rámci striedavej starostlivosti stará aj o maloletého Z., a teda nemohla by pracovať na zmeny. Prejavila a prejavuje svoju snahu, pokiaľ jej to aktuálne pomery odôvodňujú, prispieť maloletej C. aj nad rámec poukazovaného výživného. Na druhej strane otec nepreukázal, že by sa zaujímal o novú prácu a preto nie je možné u neho prihladať na jeho aktuálnu nezamestnanosť.

Otec maloletej vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že jej vyjadrenie o odmietnutí ponuky práce je nedôveryhodné, pretože matka počas obdobia od odchodu zo spoločnej domácnosti, často využívala na starostlivosť o syna svoju sestru, tetu, známych. Nesúhlasí s vyjadrením matky, že prejavuje svoju snahu prispievať dcére nad rámec výživného. Matka posielala výživné v sume 60,- eur, čo je súčet pravidelnej splátky 50,- eur mesačne + 10,- eur zameškané výživné z obdobia pred rokom. Matka nerešpektuje ani to, čím ju súd zaviazal a nariadené splátky výživného nedodržiava tak, ako je to uvedené v rozsudku. Poukázal na skutočnosť, že na matku je napísané auto v hodnote 20.000,- eur, ktoré mesačne spláca po 350,- eur. Obštrukcie matky o tom, že splátku hradí jej známy, považuje za vyhýbanie sa zodpovednosti platiť výživné a vedomé vyhýbanie sa stavu, keď dieťa má právo zúčastňovať sa na životnej úrovni rodiča. Odmieťa vyjadrenie matky o tom, že nepreukázal, že by sa zaujímal o novú prácu. Súdom schválenú výšku výživného považuje vzhľadom na potreby dcéry za nízku, minimálne prijateľná suma výživného by bola vo výške 100,- eur mesačne.

Kolízny opatrovník maloletej vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že od poslednej úpravy sa zmenili pomery na strane matky, aj otca a rovnako vzrástli potreby maloletej. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je určená výška výživného v záujme maloletej, a preto odporúča odvolaniu matky nevyhovieť a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a 202 OSP), preskúmal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) OSP, keďže nebol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.).

Predmetom tohto konania bolo zvýšenie výživného poskytovaného zo strany matky na výživu maloletej dcéry C..

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že vyživovacia povinnosť matke maloletej bola určená rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 27C/20/2011-422 zo dňa 18. 10 2012. Týmto rozsudkom súd rozviedol manželstvo rodičov maloletej C. a schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej bola maloletá C. zverená do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na výživu maloletej sumou 50,- eur mesačne. Okrem maloletej C. sú účastníci rodičmi aj maloletého Z., ktorý bol zverený do ich striedavej osobnej starostlivosti, pričom nebolo určené výživné na maloletého.

Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine).

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností, ktoré boli predpokladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, či už ide o zmenu okolností na strane oprávneného, alebo na strane povinného. Je potrebné prihliadnúť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti môžu byť však len vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, okolnosťami na strane oprávneného; alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Výživné súd určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Pôjde napríklad o také zvýšenie alebo zníženie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomerov môže byť vyšší vek dieťaťa, rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného a pod. Pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov podľa citovaného ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, súd musí vždy prihliadať na vývoj životných nákladov s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 3 Zákona o rodine za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania rozhodnutia o určení výživného, ktoré sa navrhuje zmeniť, alebo o zmene ktorého súd začal konať bez návrhu. Po jednoznačnom preukázaní záveru, že došlo k zmene pomerov či už na strane oprávneného alebo povinného, v dôsledku toho treba zmeniť aj výšku výživného, súd môže posúdiť predpoklady na zmenu právoplatného rozsudku o výživnom a výšku výživného upraviť.

Z obsahu spisového materiálu, z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa a porovnaním okolností dôležitých pre rozhodnutie v čase skoršieho rozhodnutia a nového rozhodnutia, dospel odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa k záveru, že nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti matky k maloletej C..

Otec uviedol ako zmenené podmienky uviedol najmä to, že matka žije a pracuje v Rakúsku, má nadštandardný finančný príjem, nadobudla finančné prostriedky z dedičstva. Poznatok o nadštandardnom finančnom príjme vyvodil z toho, že matka používa automobil Nissan Juke, za ktorý zrejme platí leasingové splátky, účinkuje v hudobnej skupine, ktorá je stále aktívna a má príjem, študovala na Trnavskej univerzite, má zaplatené školné aj za rok 2013, z čoho tiež usúdil, že má príjem. U maloletej došlo podľa otca k zmene v tom, že je v maturitnom ročníku, výdavky boli so stužkovou slávnosťou, otec zabezpečil poplatok za organizáciu a zabezpečenie stravy, oblečenie zabezpečila matka, maloletá je staršia a má vyššie nároky. Podľa otca od poslednej úpravy výživného prišlo k zmene na jeho strane v tom, že od 20.04.2013 je nezamestnaný. V čase nového rozhodnutia poberá dávku vo výške 665,95 eura mesačne. V čase poslednej úpravy výživného pracoval ako vedúci výroby zmeny v spoločnosti Y. A., s.r.o., I., pracovný pomer bol ukončený dohodou z iniciatívy zamestnávateľa. Z dôvodu nedostatku objednávok na jeho výrobky musel prepustiť viacero zamestnancov. So skončením pracovného pomeru spočiatku otec nechcel súhlasiť, potom sa dohodli, že mu bude vyplatená odmena vo výške 4.857,- eur, čo predstavovalo štvornásobok mesačného priemerného zárobku.

Po preskúmaní obsahu výpovedí rodičov maloletej C. v konaní o rozvod ich manželstva odvolací súd zistil, že takmer všetky skutočnosti, ktoré otec uvádza ako zmenu pomerov, boli známe už v čase, keď rodičia uzavreli dohodu o úprave práv a povinností k maloletým deťom C. a Z. na čas po rozvode manželstva. Už v tom čase bolo známe, že matka užíva osobný automobil Nissan Juke, za ktorý platí leasingové splátky (evidenčná karta vozidla vydaná držiteľovi - matke 10.04.2012), že matka vystupuje s hudobnou skupinou (sporná bola len intenzita týchto vystúpení) a že matka má priateľa v Rakúsku, ktorý jej finančne vypomáha. V konaní o rozvod manželstva matka uvádzala svoj hrubý príjem cca 350,- eur mesačne, neskôr uvádzala, že je bez príjmu a je evidovaná na úrade práce. Maloletá C. v tom čase bola siedmačka na osemročnom gymnáziu, bolo zrejme, že bude mať výdavky spojené s ukončením jej štúdia na strednej škole - s maturitnou slávnosťou. Napokon, ako vyplynulo z výsluchu otca, výdavky spojené s maturitnou slávnosťou si rodičia rozdelili. V čase nového rozhodovania súdom prvého stupňa neboli na strane matky a maloletej také okolnosti, ktoré by bolo možné označiť za závažnú zmenu pomerov a z ktorých by bolo možné vyvodiť zvýšenie výživného. Takouto zmenou pomerov nie je skutočnosť, že matka zdedila podiel na rodinnom dome - podľa vyjadrenia matky za finančnú náhradu za tento podiel si kúpila byt, aby mala kde bývať s maloletým Z., pričom si ešte vzala aj úver. Výrazne sa nezmenil

ani príjem matky, keď v čase nového rozhodovania súdom prvého stupňa bola posúdená ako občan v hmotnej núdzi a poberala dávku a príspevky v hmotnej núdzi v sume 225,50 eura. Na druhej strane odvolací súd poukazuje na ľahkovážne konanie otca, ktorý napriek tomu, že má v starostlivosti maloletú C. a v striedavej starostlivosti maloletého Z., pričom k obom deťom má vyživovaciu povinnosť, pristúpil na ukončenie pracovného pomeru dohodou bez toho, aby mal zabezpečený iný dostatočný pravidelný príjem.

S poukazom na uvedené odvolací súd záverom dodáva, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je správne, pretože jeho právne závery boli založené na skutkových zisteniach vychádzajúcich z nesprávneho hodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania. Súd prvého stupňa na jednej strane konštatuje, že na strane maloletej C. nedošlo k podstatnej zmene pomerov, na druhej strane poukazuje na to, že zvýšenie vyživovacej povinnosti matky zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej. Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ súd nemá preukázanú zmenu pomerov a rozhodne o zmene výšky vyživovacej povinnosti, ide vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena výšky výživného môže nastať najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov, túto skutočnosť má súd objektívne zistiť. Zmena pomerov musí byť nepochybne preukázaná ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o zmene výšky výživného. Závery súdu prvého stupňa o zmene pomerov odôvodňujúcich zvýšenie výživného teda nekorešpondujú s vykonaným dokazovaním a zisteným skutkovým stavom.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil v zmysle citovaného ustanovenia § 220 OSP tak, že návrh zamietol.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 OSP s použitím ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a) OSP.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.